

TRIBUNAL GĦAL TALBIET ZGĦAR

GUDIKATUR

DR JEAN PAUL GRECH LL.D.

B.A., LL.D, M.Juris. (INT. LAW), Adv. Trib. Eccl. Melit

Seduta ta' nhar il-Tlieta, 10 ta' Jannar 2023

Kawza Numru: 22/2019 (JPG)

**Daniel Mercieca
(K.I. 15469G)**

vs

**Dogalex 80 Company Limited
(C30301)**

Sentenza Preliminari Rigward l-Eccezzjoni tal-Preskrizzjoni Sollevata mis-Socjeta Intimata

• **Preliminari**

It-Tribunal

Ra l-avviz tal-attur ipprezentat fit-22 ta' Lulju 2019 fejn ippremetta : -

“Illi s-socjeta' konvenuta tiggstixxi r-restaurant bl-isem 'il-Panzier', fi Triq il-Karita', Rabat, Ghawdex;

Illi l-attur kien jissupplixxi xoghol u prodotti tal-inbid lis-socjeta' konvenuta;

Illi s-socjeta' konvenuta fadilha tiehu l-ammont ta' elf, sitt mija u disgha u erbghin Euro u sebgha u erbghin centezmu (€1,649.47) rapprezentanti xoghol

kkonsenjat lis-socjeta' konvenuta, liema ammont huwa bilanc minn ammont akbar;

Illi minkejja li l-attur interpella lis-socjeta' konvenuta sabiex thallas dan l-ammont, anke permezz tal-Ittra Ufficjali ai termini tal-Art. 166A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta Nru. 70/2019 hija baqghet indempjenti u ma hallsitx;

Illi ghalhekk kellha ssir din it-talba;

Illi tghid ghaliex is-socjeta' konvenuta m'ghandhiex thallas lill-attur is-somma ta' elf, sitt mija u disgha u erbghin Euro u sebgha u erbghin centezmu (€1,649.47) rapprezentanti provvista ta' l-inbid lokali li gie kkonsenjat lis-socjeta' konvenuta fuq struzzjonijiet taghha stess, u dan oltre l-imghaxijiet relattivi sad-data tal-effettiv pagament.

Bl-ispejjez inkluz dawk l-ittra legali tal-24 ta' Mejju, 2019 u tal-Ittra Ufficjali 166A Nru. 70/2019 kontra is-socjeta' intimata li minn issa hija ingunta in subbizzjoni.

Ra r-risposta tas-socjeta' konvenuta prezentanta fis-sittax (16) ta' Settembru 2020 fejn hija eccepjet li:

"Illi preliminarjament t-talbiet attrici huma preskritti bid-dekors ta' sena u nofs u dana a tenur tal-Artikolu 2148 tal-Kodici Civili.

Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet attrici fil-konfront tal-esponenti huma totalment nfundati fid-dritt u fil-fatt u dana stante li ma huwa dovut ebda ammont lill-attur;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt."

Ra l-atti kollha tal-process;

Ra x-xhieda mogħtija mir-rapprezentant tas-socjeta intimata Valentino Valenti fis-seduta tal-erbgha u għoxrin (24) ta' Settembru 2021 quddiem dan it-Tribunal diversament kompost;¹

---

¹ Fol. 23 u 24 tal-process.

Ra l-verbal tas-seduta tat-Tlieta, ħmistax (15) ta' Novembru 2022 fejn il-partijiet talbu lit-Tribunal sabiex jagħti decizzjoni fuq l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mis-socjeta konvenuta;

Sema t-trattazzjoni fuq l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni mill-abbli legali tal-kontendenti;

Ikkunsidra

- **Kunsiderazzjoni Legali u Fattwali**

Fir-risposta tagħha, is-socjeta intimata qegħda teccepixxi li t-talbiet tal-attur huma preskritti *“bid-dekors ta’ sena u nofs u dan a tenur tal-artikolu 2148 tal-Kodici Civili.”* L-unici provi li tressqu dwar din l-eccezzjoni kienet biss ix-xhieda tar-rapprezentant tas-socjeta intimata Valentino Valenti. Ma tressqu l-ebda provi ulterjuri jew ġew prezentati xi dokumenti in konnessjoni ma’ din l-eccezzjoni.

Qabel xejn jibda biex jingħad li sabiex l-preskrizzjoni imsemmija fl-artikolu 2148 jista’ jkollha effett trid tiġi osservata l-formola kontemplata fl-artikolu 2160. Dan l-artikolu jistabilixxi li l-preskrizzjonijiet il-qosra fosthom dik kontemplata fl-artikolu 2148 ma jkollhomx effett *“jekk il-partijiet li jeċċepuhom, ma jagħtux ġurament minn jeddom waqt il-kawża li mhumix debituri, jew li ma jiftakrux jekk il-ħaġa ġietx imħallsa.”* Ir-rapprezentant tas-socjeta intimata Valentino Valenti ħa l-pedana tax-xhieda u iddikjara li huwa m’għandux iħallas lill-attur għaliex il-konsenji kollha li kien rcieva kien ħallashom. Jgħid li huwa ma kienx ħallas biss l-aħħar konsenja peress li huwa kien irritornaha lura. Dan għaliex l-inbid fornut f’dik l-aħħar konsenja ma kienx ta’ kwalita tajba.²

Jista’ jingħad li l-formola preskritta mill-artikolu 2160 tal-Kap. 16 ġiet osservata. Pero it-Tribunal iqis li l-osservanza ta’ dak li jistabilixxi l-artikolu 2160 weħidha mhix sufficjenti sabiex tirnexxi l-azzjoni tal-preskrizzjoni. **L-intimat xorta irid jipprova kif l-azzjoni tal-attur ġiet preskritta u li l-attur għalhekk m’għadux intitolat għall-ħlas ta’ dak reklamat minnu.**

---

² Fol. 23 tal-process.

Infatti huwa principju rikonoxxut mill-awturi u mill-ġurisprudenza tagħna li meta tigi eċċepita l-preskrizzjoni, l-oneru tal-prova huwa fuq min jeccepixxi tali preskrizzjoni. L-awtur Chardon fit-trattat tiegħu ***Del dolo e della frode*** jikkummenta li: *“La prescrizione e’ una eccezione opposta alla azione, ed e’ regola invariabile che il convenuto in questo caso diventa attore, spettando a lui di provare cio che serve di fondamento all sua eccezione.”*³ Dan necessarjament ifisser li min jeccepixxi tali eccezzjoni jrid iġib il-prova sal-grad rikjest fil-kamp civili biex juri kif it-talba proposta giet estinta minħabba t-trapass ta’ zmien indikat minnu.

Minn ezami tal-process odjern, is-socjeta intimata ma ipprovdiet lanqas l-icken ħjiel ta’ prova li tindika meta beda jiddekorri t-terminu preskrittiv minnha citat u meta għalhekk skada. Kien l-obbligu tas-socjeta intimata li hija tressaq tali prova. Jekk is-socjeta intimata ma indikatx kif u meta t-talba tal-attur giet preskritta, t-Tribunal ma jistax jagħmel tajjeb hu għal din il-mankanza tal-provi jew inkella jassumi huwa stess meta setgħet giet preskritta t-talba tal-attur. Dan in-nuqqas ta’ provi huwa fatali għal din l-eċċezzjoni.

In oltre jezisti ostakolu ieħor li jimpedixxi lil dan it-Tribunal milli jikkunsidra favorevolment l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata. Kif irrimarka l-legali tal-attur fit-trattazzjoni tiegħu, is-socjeta intimata naqset li tidentifika bil-preciz liema mis-sub-incizi tal-artikolu 2148 kien japplika għal kaz odjern. Ma kienx sufficjenti li sempliciment jiġi indikat it-terminu ta’ sena u nofs u l-artikolu 2148. Is-socjeta intimata riedet tidentifika wkoll is-sub-inciz partikolari mill-artikolu 2148 li kien japplika għal kaz odjern. In sostenn ta’ dan it-Tribunal jagħmel riferenza għas-sentenza fl-ismijiet **Joseph Grech vs Emanuele Camilleri** deciza mill-Qorti tal-Appell Kummercjali fil-21 ta’ Marzu 1977 fejn il-Qorti kienet caħdet l-eċċezzjoni propju għaliex *“l-eċċepita preskrizzjoni bjennali mhix indikata b’mod sufficjentement car u specifiku la bl-indikazzjoni ta’ l-Artikolu 2254 (illum 2149) tal-Kodici Civili, li b’ ben hames incizi distinti, jipprospetta l-preskrizzjoni ta’ azzjonijiet għal kollox differenti wahda mill-ohra ...”* Dak rimarkat mill-Qorti b’riferenza għall-artikolu 2149 jista’ facilment jiġi applikat għall-artikolu 2148 li għandu struttura simili għall-artikolu 2149. Abbazi ta’ dak li jistipula l-artikolu 2111 tal-Kodici Civili, it-Tribunal ma jistax jissupplixxi għal tali nuqqas tas-socjeta intimata u jassumi huwa stess liema mis-sub-incizi għandu japplika għal kaz odjern. Dan ir-raġunament gie konfermat f’sentenza oħra tal-Qorti tal-Appell fl-

---

³ Vol. I. Ara wkoll sentenza Pasquale Bonello vs Matteo Grech deciza mill-Qorti tal-Kummerc fid-9 ta’ Jannar 1875 u riportata f’Vol. VII-292.

ismijiet **Futura Home Appliances Co Ltd vs John Peresso** deciza fis-sittax (16) ta' Marzu 2005.⁴ Għalhekk l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni tfalli wkoll abbazi ta' dan il-punt.

- **Decide**

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq espressi u l-kunsiderazzjonijiet hemm magħmula dan it-Tribunal qiegħed jaqta' u jiddeciedi l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mis-socjeta intimata billi jiċċad l-istess eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mis-socjeta intimata fir-risposta tagħha u konsegwentement jordna l-prosegwiment tal-kawza.

L-ispejjez relattivi għal din is-sentenza preliminari għandhom jkunu a karigu tas-socjeta intimata.

(ft.) Dr Jean Paul Grech LL.D
Gudikant

(ft.) Rebekah Mizzi
D/Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

---

⁴ Appell Civili Numru 817/2002/1